

การศึกษาระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผศ.สมเดช นิลพันธุ์¹

ผศ.ดร.หทัยชนก บัวเจริญ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนแนวคิด กระบวนการจัดการ และระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำนวน 4 คน ผู้ให้ข้อมูลรองคือ ผู้บริหารศูนย์พักพิง อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ผู้พักพิง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแนวคำถามในการสัมภาษณ์ สทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม มีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา วิเคราะห์เรื่องราว และวิเคราะห์แบบเปรียบเทียบเมตริกซ์

ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวคิดการวางระบบและการจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมการวางระบบและการจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีพื้นฐานความเชื่ออยู่ 4 ประการคือ 1.1) การช่วยเหลือด้วยน้ำใจ มองเห็นความเดือดร้อนของประชาชนเป็นที่ตั้ง 1.2) ยึดหยุ่นปรับตามสถานการณ์ 1.3) พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการพัฒนาการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น และ 1.4) ปรับวิถีคิดเรื่องจิตอาสาและพัฒนาคนของมหาวิทยาลัยให้เกิดการบูรณาการพลังอันนำไปสู่การแก้ไขปัญหา 2) เส้นทางการพัฒนาการจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในระยะเวลา 1.5 เดือนการพัฒนา มีการจัดการทั้งเชิง

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม E-mail: somdejn@gmail.com

²คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม

E-mail: hbuajalearn@gmail.com

โครงสร้าง การวางระบบการจัดการโดยเน้นการจัดการแบบที่เสี่ยงและพัฒนาให้เกิดการจัดการเพื่อ ฟังตนเอง 3)ระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว ประกอบด้วย 2.1) โครงสร้างศูนย์พักพิงชั่วคราวประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายอำนวยการร่วม ด้านการลงทะเบียน ด้านอาหาร ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านระบบบริการสุขภาพ ด้านการจัดการสถานที่ การบริหารจัดการ ข้อมูลผู้อพยพ 2.2) กระบวนการจัดการเพื่อจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประกอบด้วยการวางแผนระบบการจัดการ ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำ ระบบอาหาร ระบบสุขภาพ ระบบบริการสุขภาพ ระบบการจัดการความปลอดภัย ระบบการสื่อสาร ตามศักยภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม **เงื่อนไขความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม** คือ 1) ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการช่วยเหลือโดยไม่มีข้อจำกัดของผู้บริหาร 2) ความร่วมแรงร่วมใจของคณาจารย์ในการบูรณาการศาสตร์ของตนเองในการร่วมจัดการ 3) การมีเครือข่ายของผู้บริหาร คณาจารย์ที่สามารถประสานงาน สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : ระบบการจัดการ ผู้ประสบอุทกภัย ศูนย์พักพิงชั่วคราว

Abstract

Introduction: The flood in Nakhon Pathom province was a highest level disaster that severely damaged households and the quality of life there. A Flood Relief Operations Center was hurriedly set up as a responsibility of the community at Nakhon Pathom Rajabhat University.

Purpose of the study: To address explicit knowledge of concept, lesson learn, process of management for Flood victims at Relief Operations Center, Nakhon Pathom Rajabhat University.

Methodology: This study was a qualitative research. All of 30 the key informants were university administrators, instructors, leaders of flood victims and the flood victims themselves. The data were collected via in-depth interview, focus group, observational participation and non-observational participation. Data were analyzed using content analysis and compared matrix.

Results: These were as follows: 1) The concepts of the Flood Relief Operations Center Management system underpinned the philosophy of sympathy with suffering flood victims, was flexible in the situation, changed the crisis opportunity for community development and adjusted the standing point of voluntaries' officer in university through intergraded academic duty within problem solving. 2) 1.5 month time line of Flood victims at Relief Operations Center at Nakhon Pathom Rajabhat University were management within planning infra-structure, coaching management and developed through self-reliance. 3) Management system included settle head quarter Flood Relief Operations Center, registration, food management, activities, health care service, place, and data management of flood victims related capacity of Rajabhat University.

Conclusions: The success conditions for established Flood Relief Operations Center could be 1) directly aims and sincere helping without conditions of administrator. 2) charity of instructors and Officer University integrated professional discipline management. 3) Academic and administration Networking would be clearly cooperation and participation management.

Key words: **Flood Relief Operations Center, Management system**

ความสำคัญเป็นมาของปัญหา

1. ทศวรรษที่ผ่านมาเป็นช่วงเวลาทั่วโลกเผชิญภัยพิบัติขนาดใหญ่จำนวนมาก สร้างความเสียหายมหาศาลทั้งต่อชีวิตทรัพย์สิน ระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยแนวโน้มในอนาคตการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบต่าง ๆ จะทวีความรุนแรงขึ้นมากจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change) และกิจกรรมของมนุษย์ ไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทยที่ไม่ได้มีภัยพิบัติขนาดใหญ่เกิดขึ้นบ่อยครั้งนักยังได้รับผลกระทบหนักหนาสาหัสจากภัยพิบัติภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ การขยายตัวของประชากรและการเติบโตของเมืองในช่วงที่ผ่านมายังขยายพื้นที่การตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจเข้าไปในเขตพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติมากขึ้นด้วย ทำให้แนวโน้มความสูญเสียและการรับมือกับภัยพิบัติมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ซึ่งถ้าหากขาดนโยบาย มาตรการและการบริหารจัดการที่บูรณาการอย่างชัดเจนจะทำให้ผลกระทบจากภัยพิบัติภัยยากเกินจะรับไหว

2. ธรรมชาติการเกิดภัยพิบัติในพื้นที่ภาคกลาง ตะวันออก และตะวันตก จะเกิดขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-ตุลาคม โดยพบภัยพิบัติในลักษณะของการเกิดอุทกภัย ไฟป่า ฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง พายุฤดูร้อน พายุหมุนเขตร้อน พายุฝนฟ้าคะนอง เนื่องมาจาก ลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่ม ระดับพื้นที่ลาดลงมาทางใต้ตามลำดับ จนถึงอ่าวไทย มีพื้นที่โดยประมาณ 73,000 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางน้อยกว่า 30 เมตร มีภูเขาเตี้ย ๆ ทางด้านตะวันตกและมีแม่น้ำสำคัญหลายสายไหลผ่าน ลักษณะภูมิประเทศทำให้เกิดน้ำท่วมได้ง่ายในฤดูฝน ส่วนภาคตะวันออก พื้นที่เป็นภูเขาและที่ราบ มีเกาะจำนวนมาก พื้นที่รวมกันประมาณ 34,000 ตารางกิโลเมตร อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 40 เมตร มีฝนตกชุกในฤดูฝน ในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวมากนักและในฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัดเนื่องจากอยู่ติดกับทะเล ทั้งนี้ การเกิดอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลางเมื่อ 2554 นับเป็นเหตุการณ์น้ำท่วมหนักสุดในรอบหลายสิบปีของประเทศไทย สร้างความเสียหายมหาศาลทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน

เนื่องจากในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2554 มีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ ก่อนที่อุทกภัยครั้งใหญ่จะเริ่มขึ้น จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

3. สถานการณ์น้ำท่วมในจังหวัดนครปฐมได้สร้างความเสียหายในวงกว้าง ถึงแม้ว่าวิถีชีวิตของชาวนครปฐมผูกพันกับแม่น้ำมาตั้งแต่อดีต ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่บน ที่ราบลุ่มตอนปลายแม่น้ำท่าจีนซึ่งเอื้ออำนวยต่อการเกษตร มีการขุดลอกคูคลองหลายสายเพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำในการ อุปโภค บริโภค นอกจากนี้ยังถูกใช้ในการระบายน้ำ และคมนาคมขนส่ง ด้วยเหตุที่มีเส้นทาง ระบายน้ำมากมาย ปัญหา น้ำท่วมในอดีตจึงไม่รุนแรง และสร้างความเสียหายให้กับชาวนครปฐมไม่มากนัก แต่ในปัจจุบันภาวะน้ำท่วมถือว่าเป็นภาวะภัยพิบัติระดับจังหวัดที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และรุนแรง เนื่องจากภาวะฝนตกหนักไม่ตรงตามฤดูกาล การขยายตัวอย่างขาดการวางแผนของชุมชนเมืองต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การถมที่สร้างบ้านจัดสรรหรือขยายเมืองไปในพื้นที่ทางที่เป็นที่ต่ำหรือที่ลุ่มทำให้ น้ำไม่มีการระบาย เกิดภาวะน้ำท่วมขัง อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ขาดความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมการป้องกันภาวะน้ำท่วมภายในครัวเรือน ขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมหรือการป้องกันการเกิดโรคที่ตามมาจากภาวะน้ำท่วม หรือแม้แต่การเตือนภัยของชุมชนไม่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดการฟื้นฟูสภาพทุกด้านรวมถึงการดูแลสุขภาพหลังภาวะน้ำลด นับว่าเหตุการณ์ในปัจจุบันนี้เป็นตัวสะท้อนความไม่พร้อมของการเตรียมการที่ดีหรือการจัดการเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมและการฟื้นฟูสภาพที่ไม่สามารถเข้าถึงและดูแลให้ประชาชนดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ส่งผลให้ประชาชนไร้ที่อยู่อาศัย ขาดที่ทำกิน เครื่องมือทำกินเสียหรือสูญหาย ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนถูกทำลาย ไม่มีอาหารตามธรรมชาติไว้บริโภค วิธีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงหรือไม่ก็ประสบเหตุจนบาดเจ็บ พิการ กระทั่งเสียชีวิต หากแต่ผู้ประสบภัยยังกระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง เกิดภาวะซึมเศร้า เครียด วิตกกังวล รู้สึกไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีปัญหาสุขภาพได้ง่าย

4. ด้วยปณิธานของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ต้องการให้ทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น และมีมุ่งมั่นสร้างความเป็นเอกลักษณ์ด้านการการทำงานกับชุมชนท้องถิ่น

จึงได้มีแนวคิดการใช้พลังของผู้บริหารคณาจารย์และนักศึกษาช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยจากน้ำท่วม โดยเชื่อว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สามารถบรรเทาปัญหาได้โดยในระยะแรกมีการปฏิบัติการเตรียมความพร้อมทั้งภายในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย โดยเข้าพื้นที่ไปให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เสี่ยงด้วยการแจกถุงยังชีพ การใช้พลังนักศึกษาในการขนย้ายสิ่งของของประชาชน จนกระทั่งสถานการณ์น้ำท่วมมีความรุนแรงมากขึ้นจึงได้มีการบริหารจัดการวางระบบการช่วยเหลือในมหาวิทยาลัยด้วยการสร้างที่พักพิงให้ผู้ประสบอุทกภัยจากน้ำท่วม มีการจัดตั้ง “ศูนย์พักพิงชั่วคราว” แก่ผู้ประสบอุทกภัยจากน้ำท่วม โดยใช้แนวคิดและกระบวนการจัดการตนเองด้วย พลังของผู้บริหารคณาจารย์ และนักศึกษาที่มีจิตอาสา และเครือข่ายของมหาวิทยาลัยเข้ามามหาทุนเสริมการบริหารจัดการ เพื่อป้องกันภาวะน้ำท่วมก่อนจนกระทั่งสถานการณ์น้ำท่วมได้แบบครบวงจรทั้งด้านการจัดการอัตรากำลังคนในการทำงาน ด้านการจัดการอาหาร ด้านการจัดการความปลอดภัย ด้านการบริการสุขภาพ ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

5. ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ประสบการณ์การทำงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่เกิดขึ้นในระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นองค์ความรู้ที่คุณค่าและมีความหมาย โดยเฉพาะหลักการ แนวคิด กระบวนการจัดการ และผลลัพธ์ผลผลิตของการจัดการระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมนั้น ควรได้มีถอดบทเรียนและค้นหาชุดความรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นสื่อทางวิชาการ และสามารถเผยแพร่ชุดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการ ภายได้ “แผนงานการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัยจากน้ำท่วม ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม” โดยจัดทำเป็นโครงการวิจัยเรื่อง **“การศึกษาระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม”** เพื่อเป็นรวบรวมและสร้างชุดความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัยจากน้ำท่วม ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้เห็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของมหาวิทยาลัยในการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นต่อไป

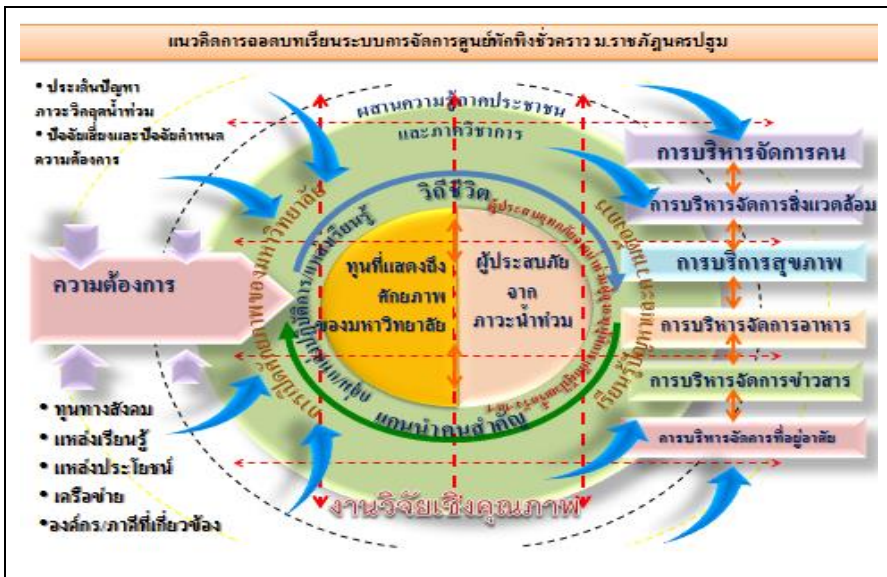
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อถอดบทเรียนแนวคิด กระบวนการจัดการ และระบบการจัดการศูนย์พักพิง
ผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาดังแต่เดือนตุลาคม –
ธันวาคม 2554 โดยเก็บข้อมูลกับผู้ประสบอุทกภัยจากน้ำท่วมพักพิง ณ ศูนย์พักพิง
ชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ผลการศึกษา

แนวความคิดการวางระบบและการจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีพื้นฐานความเชื่ออยู่ 4 ประการคือ

1. การช่วยเหลือด้วยน้ำใจ มองเห็นความเดือดร้อนของประชาชนเป็นที่ตั้ง เป็นการกำหนดเป้าหมายการทำงานและสร้างเป้าหมายให้ทีมในการจัดการมองเห็นเป้าหมายเดียวกัน ด้วยการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการลงพื้นที่ผสมผสานกับประสบการณ์การเป็นคนพื้นที่ลุ่มน้ำ ทำให้มองเห็นความเดือดร้อนอย่างเข้าใจและเริ่มคาดการณ์ถึงความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น จึงได้มีการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนในเชิงการป้องกันระยะก่อนเกิดเหตุการณ์ในด้านการให้ความรู้การเตรียมตัวเพื่อป้องกันภาวะน้ำท่วม ตลอดจนการให้กำลังใจโดยนำเครือข่ายของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่มีอยู่เข้ามาผนึกกำลังในการทำงาน ดังตัวอย่าง

1.1. เครือข่ายด้านพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนช่วยในการเตรียมสิ่งของจากชุดสังฆทานมาเป็นถุงยังชีพ

1.2. เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสัมพันธ์ภาพกับมหาวิทยาลัยเป็นฐานในการขับเคลื่อนงานให้เห็นการช่วยเหลือด้วยน้ำใจอย่างเป็นรูปธรรม

1.3. การจัดสรรหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในมหาวิทยาลัยที่มีการดูแลออกเป็น 2 ฝ่ายคือ การช่วยเหลือแบบเชิงรุก และการช่วยเหลือแบบตั้งรับในมหาวิทยาลัย เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างครอบคลุม

1.4. ใช้กลยุทธ์ของศาสตร์ทางวิชาการและศาสตร์ของวิชาชีพพยาบาลที่เป็นสัญลักษณ์แห่งการช่วยเหลือเป็นกลยุทธ์เสริมในการขับเคลื่อน โดยให้คณะพยาบาลศาสตร์ทำโครงการเชิงรุกให้ความรู้เรื่องการป้องกันหรือการเตรียมการรับมือกับสถานการณ์น้ำท่วม เป็นต้น

2. ยึดหยุ่นปรับตามสถานการณ์ จากภาวะของน้ำท่วมเข้าสู่ขั้นวิกฤตการอพยพเคลื่อนย้ายผู้คนเริ่มทำให้ต้องปรับแนวความคิดช่วยเหลือแบบยึดหยุ่นจากเดิมที่ช่วยเหลือในเชิงรุก กลับมาปรับทีมในการวางแผนการทำงานในเชิงรับ ในรูปแบบของการ

เปิดมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นที่พักพิง เปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว เปิดโรงพยาบาลสนามในการรับย้ายผู้ป่วยที่ประสบอุทกภัยจากโรงพยาบาล การจัดทำอาหารเพื่อส่งข้าวห่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในจังหวัดนครปฐม การแจกจ่ายถุงยังชีพแก่ผู้ที่เดือดร้อนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมและจังหวัดอื่น ๆ ฯลฯ ซึ่งจำเป็นต้องยืดหยุ่นปรับตามสถานการณ์บนความช่วยเหลือกันตามศักยภาพที่มหาวิทยาลัยที่จะทำได้ ดังตัวอย่าง

2.1. การจัดสถานที่เพื่อรองรับย้ายผู้ประสบอุทกภัยเข้าประมาณ 500 กว่าคน โดยที่ไม่ทราบจำนวนแน่นอนรวมถึงการรองรับผู้ประสบอุทกภัยที่มีสัตว์เลี้ยง จำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการเข้าพักให้ยืดหยุ่นและอยู่ได้ร่วมกันโดยจัดการให้ใช้เต็นท์ของมหาวิทยาลัยเป็นที่พักพิงพร้อมจัดแบ่งพื้นที่ให้

2.2. การจัดทำอาหารเพื่อส่งข้าวห่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในจังหวัดนครปฐม จากการประชาสัมพันธ์ในระดับจังหวัด การออกสื่อต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อขอความช่วยเหลือ จึงทำให้มหาวิทยาลัยและทีมอาจารย์ต้องมีความยืดหยุ่นในการจัดการเรื่องอาหารให้เป็นระบบ มีการแบ่งทีมในการจัดเตรียมอาหาร การจ้างแม่ครัวในช่วงที่ปิดภาคเรียนมาเป็นกำลังเสริม มีการใช้พลังเครือข่ายทางพุทธศาสนาในการจัดเตรียมอาหารออกไปช่วยเหลือนอกพื้นที่ จัดตารางเมนูอาหารและของจัดเลี้ยงให้เป็นระบบ มีการกำกับดูแลเรื่องการรับของบริจาคในแต่ละวัน เป็นต้น

3. พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการพัฒนาการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น จากการมองพลังของความยากลำบากให้เป็นโอกาสในการแสดงศักยภาพของมหาวิทยาลัยที่ต้องใช้การมีเครือข่ายของคณาจารย์ การเป็นนักประสานงานและประสานประโยชน์เพื่อนำไปสู่ เป้าหมายของการช่วยเหลือด้วยใจจนภาพของการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นมีความชัดเจนในหลายประการเช่น

3.1. การลงพื้นที่ ประสานงาน เข้าไปช่วยเหลือตำบลในโครงการนครปฐมตำบลผาสุก 20 ตำบลทำให้ชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับการช่วยเหลือมองเห็นน้ำใจและให้ความร่วมมือในการทำงาน จนเกิดเครือข่ายในการทำงานร่วมกันอย่างเหนียวแน่นในอนาคต

3.2. การทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น

3.2.1. หน่วยงานด้านการสื่อสาร มีการทำงานร่วมกับศูนย์ข่าวจังหวัดนครปฐม และเครือข่ายด้านการสื่อสารในจังหวัดและนอกจังหวัด มีการพัฒนาในรูปแบบของการสร้างอาสาในพื้นที่เพื่อรายงานสถานการณ์น้ำท่วมบริเวณรอบ ๆ จังหวัดนครปฐมตลอด 24 ชั่วโมง เป็นต้น

3.2.2. หน่วยงานด้านการจัดกิจกรรมต่าง มีการประสานงานและนำใช้ศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการวางตารางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในการส่งเสริมการอ่าน การส่งเสริมพัฒนาการตามวัย การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาอาชีพและฝีมือแรงงาน การจัดกิจกรรมนันทนาการคลายเครียดจากหน่วยงานภายนอกและผู้ที่เข้ามาให้การช่วยเหลือ เป็นต้น

3.2.3. หน่วยงานด้านสุขภาพสำนักสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม โรงพยาบาลนครปฐม ฯลฯ ในการประสานงานเพื่อจัดระบบบริการที่ศูนย์พักพิงแบบครบวงจร มีการบริการตรวจสอบสุขภาพโดยแพทย์และพยาบาล มีห้องพยาบาลที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมงซึ่งทำให้ได้ใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มรูปแบบ มีการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยตามโรงพยาบาลต่าง ๆ เข้ามาพักพิง เช่น โรงพยาบาลห้วยพลู โรงพยาบาลศาลายา โรงพยาบาลหลวงพ่อเป็น โดยส่งผู้ป่วยที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วมมาให้ดูแล มีการทำแฟ้มครอบครัว มีการวางระบบติดตามเยี่ยมผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้ที่ต้องการรับการดูแล ซึ่งทำให้คณะพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสฝึกให้นักศึกษาในการให้การพยาบาลและหนุนเสริมศักยภาพในการหล่อหลอมเอกลักษณ์ของการพยาบาลในภาวะวิกฤตฉุกเฉินได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

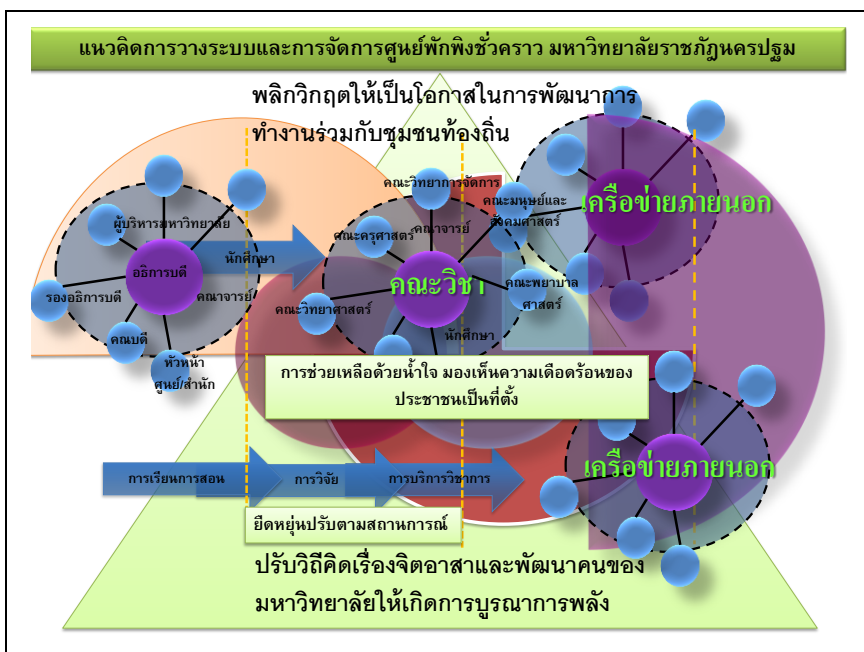
3.3. การประสานประโยชน์ในเชิงนโยบายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาพความช่วยเหลือศูนย์พักพิงที่หลังไหลมาจากทุกสารทิศทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ ขยายภาพกว้างเนื่องจากการทำงานเรื่องการสื่อสารและประชาสัมพันธ์จากทุกช่องทางทำให้เกิดพลังหนุนเสริมในการขอและให้

การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง รวมถึงการมีเครือข่ายด้านการประชาสัมพันธ์ของผู้บริหาร รวมถึงการให้สัมภาษณ์ข่าวที่เป็นข้อเท็จจริงในการทำงาน การแสดงความจริงใจและความรับผิดชอบต่องานของผู้บริหารมหาวิทยาลัยนั้น ทำให้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับและน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้นในระดับที่น่าพึงพอใจ

4. ประวัติคิดเรื่องจิตอาสาและพัฒนาคนของมหาวิทยาลัยให้เกิดการบูรณาการพลัง แนวคิดนี้ใช้กลยุทธ์การแทรกซึมพร้อมการให้โอกาสเข้าถึง และนำไปสู่การพิจารณาหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อให้เกิดภาพของความเดือดร้อน ความทุกข์ยากของผู้พักพิงแก่แกนนำผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยแล้วนำไปสู่การบริหารจัดการในระดับปฏิบัติอย่างทั่วถึงกันผ่านการคิดวางแผนระดับคณะวิชา/สาขา /โปรแกรมในการเป็นเจ้าภาพร่วมรับผิดชอบในการดูแลศูนย์พักพิง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้แสดงศักยภาพตามความถนัดของแต่ละคณะวิชา/สาขา/โปรแกรม/ศูนย์/หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพลังการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยให้เข้าถึงผู้พักพิง ดังเช่น

4.1 การสร้างน้ำใจด้วยการบริจาคเงินสิ่งของ โดยเริ่มจากผู้นำนามหาวิทยาลัยร่วมบริจาคงบประมาณส่วนตัว การบริจาคเงินของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องใช้ในการบริหารจัดการในรูปแบบของพลังศรัทธาถึงการกำหนดแนวทางบริจาคจากเงินเดือนเพื่อมาเป็นทุนในการช่วยเหลือ เป็นต้น

4.2 มีการจัดการระบบการหมุนเวียนคณะวิชา/สาขา /โปรแกรมในการเป็นเจ้าภาพร่วมรับผิดชอบในการดูแลศูนย์พักพิงตามระยะเวลากิจกรรมต่าง ๆ เช่น การร่วมทำกับข้าวในครัว การจัดกิจกรรมนันทนาการ การทำดอกไม้ การสอนทำอาหารแก่ผู้พักพิง เป็นต้น (ดังรูป)

เส้นทาง的发展ระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว

เส้นทาง的发展ของศูนย์พักพิงเริ่มมีการบันทึกตั้งแต่นั้นแนวคิดในการทำงาน
ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม ถึง 11 ธันวาคม 2554 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 2 เดือน โดยมี
รายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละช่วงดังนี้

ระยะของการช่วยเหลือเชิงรุก การช่วยเหลือในเชิงรุกเริ่มตั้งแต่วันที่ 11
ตุลาคม 2554 ที่มีแนวคิดในการทำงานแบบเชิงรุกและเพื่อให้ได้ใจของชุมชนท้องถิ่นจึง
กลับมาผลักดันให้ผู้บริหารและคณาจารย์เกิดความตระหนักในการเข้า ช่วยเหลือผู้ประสบ
อุทกภัยน้ำท่วม โดยในระยะนี้เน้นการเตรียมความพร้อมก่อนน้ำท่วมในพื้นที่เครือข่ายของ
มหาวิทยาลัย และใช้เครือข่ายทางพุทธศาสนาของผู้บริหารในการเชื่อมต่อการช่วยเหลือ
นอกพื้นที่ มีการขอรับบริจาคและขอของสิ่งขทานจากเครือข่ายวัดพร้อมบรรจุเป็นถุงยัง
ชีพในการช่วยเหลือพื้นที่เครือข่ายต่าง ๆ

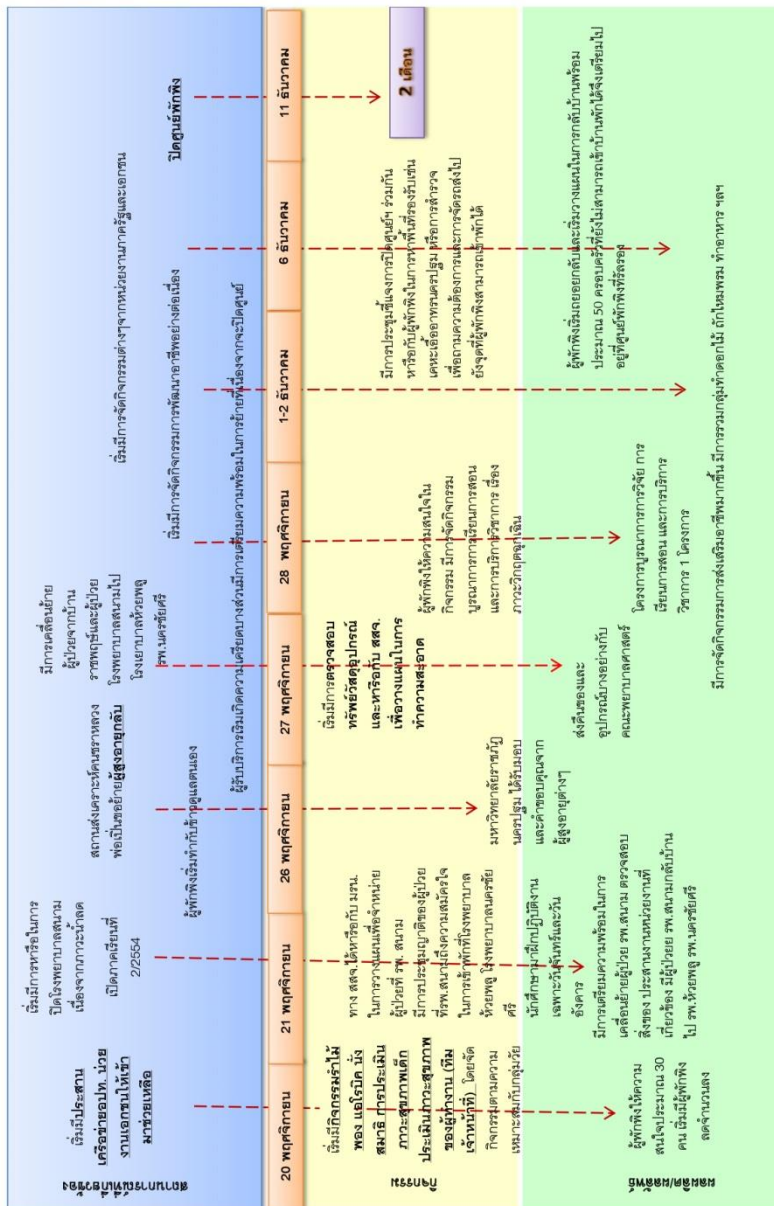
ระยะการตั้งรับจัดตั้งศูนย์ เมื่อสถานการณ์อุทกภัยน้ำท่วมรุนแรงมากขึ้นมีการตั้งรับและเตรียมความพร้อมของสถานที่ในการเปิดรับผู้พักพิง มีการประกาศให้การช่วยเหลือสถานที่ที่จ่อครถ มีการเตรียมการจัดการสถานที่ วางระบบการจัดตั้งศูนย์แบบยืดหยุ่นปรับตามสถานการณ์ มีการประสานงานกับเครือข่ายของผู้บริหารทุกคนทั้งด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการสุขภาพ ด้านสวัสดิการสังคม ด้านอาหารการวางระบบการลงทะเบียน ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ จนเกิดการทำงานในนวัตกรรมในการจัดการหลายอย่างเช่น

- ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ มีการจัดตั้งศูนย์ข่าวผู้ประสบอุทกภัย มีเครือข่ายจิตอาสาในการติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ เป็นต้น
- ด้านการให้บริการสุขภาพ มีโรงพยาบาลสนาม ระบบการติดตามเยี่ยมผู้พักพิง แผนที่เยี่ยมผู้พักพิง มีแฟ้มครอบครัว มีการบูรณาการการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน มีการบูรณาการการบริการวิชาการและได้หัวข้อการทำวิจัยจำนวน 9 เรื่อง เป็นต้น
- ด้านสวัสดิการสังคม มีการประสานงานให้มีกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของการได้รับสวัสดิการจากรัฐบาล เป็นต้น
- ด้านการจัดเตรียมอาหาร มีการางเมนูอาหาร มีการแลกเปลี่ยนอาหารกับศูนย์พักพิงอื่น ๆ ในจังหวัด มีการทำเมนูถนอมอาหาร เป็นต้น
- ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีการออกแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการตามความสามารถของคณาจารย์ ของผู้พักพิง เช่น การสอนภาษาอังกฤษ การสอนวาดภาพ การสอนภาษาเวียดนาม การสอนอาชีพเสริม การจัดหางานให้ทำงานในโรงงาน เป็นต้น

ระยะการปิดศูนย์พักพิง มีการวางแผนจัดลำดับความสำคัญของผู้พักพิง สสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์ให้ผู้พักพิงได้เข้าใจในเหตุผลและแนวทางในการเคลื่อนย้าย มีการเตรียมการจ่ายเงินชดเชย การมอบสิ่งของให้ตามความจำเป็นอย่างเท่า

เส้นทางพัฒนาการช่วยเหลือภavnาวทววมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3. ระบบการจัดการศูนย์พักพิงผู้ประสบอุทกภัย ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว

3.1 การเลือกสถานที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้มีการพิจารณาคัดเลือกสถานที่จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในมหาวิทยาลัยคือ “กองกิจการนักศึกษา” โดยคิดว่าต้องการพื้นที่กว้างที่สามารถบรรจุคนได้จำนวนมาก รวมถึงคำนึงถึงการวิเคราะห์สภาพภูมิศาสตร์ของที่ตั้งที่จะไม่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำ มีพื้นที่อยู่เหนือระดับน้ำทะเล 4 เมตร มีระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา มีพื้นที่โล่งในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับคนประมาณ 700-800 คน ซึ่งสามารถทำให้ปัจจัยพื้นฐานขั้นต่ำที่จำเป็นในการให้บริการได้ ซึ่งขนาดของพื้นที่สำหรับผู้พักพิง จำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการใช้ชีวิตอย่างน้อย 30 ตร.ม. ต่อคน และมีการวางแผนให้ผู้พักพิงที่มีเลี้ยงสัตว์ใช้พื้นที่สนามหญ้าและอาศัยอยู่ที่เด่น พร้อมมีการจัดเตรียมกรงสัตว์ให้พร้อม

3.2 โครงสร้างศูนย์พักพิงชั่วคราว ประกอบด้วย

1. หัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว (Camp Chief)

ในช่วงแรกของการจัดตั้งศูนย์พักพิง มหาวิทยาลัยได้ให้อธิการบดีเป็นผู้อำนวยการศูนย์พักพิง โดยมีอำนาจในการตัดสินใจและมีเป็นผู้ประสานงานดำเนินงานทุกเรื่อง และมีการมอบหมายฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการ และเมื่อระยะเวลาผ่านไปประมาณ 15 วัน ได้มีการจัด “ระบบหมู่บ้านราชภัฏ” ขึ้นจำนวน 23 หมู่บ้านและมีการเลือก “หัวหน้าหมู่บ้าน” ในการดูแลรับผิดชอบเรื่องการทำงานความสะอาด เรื่องสุขภาพ เรื่องอาหาร เรื่องการเบิกจ่ายของ ฯลฯ แล้วมีการให้คัดเลือกหัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว แล้วอธิการบดีเป็นที่ปรึกษาในการจัดการ

2. ฝ่ายปฏิบัติการ ประกอบด้วย

2.1. ด้านการลงทะเบียน ประกอบด้วย การลงทะเบียนผู้พักพิง ทั้งอพยพเข้าและกลับออกไป หน่วยประสานงานภายในและภายนอกของศูนย์พักพิงชั่วคราว ระบบการสื่อสารของศูนย์พักพิงชั่วคราว ข้อมูลบุคคลของผู้อพยพ รายงานการปฏิบัติงาน

รายการค่าใช้จ่าย การรับบริจาค และจัดทำบัญชีสิ่งของบริจาค โดยทำหน้าที่การประสานกับผู้ประสภักย์ให้ทราบถึงความต้องการความช่วยเหลือ

2.2. ด้านการจัดการอาหาร มีการกำหนดตารางเวลาการแจกจ่ายอาหารประจำวัน กำหนดจัดรับอาหารในแต่ละวัน จัดหาวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ประเมินสถานการณ์ด้านอาหารและน้ำดื่ม โดยมีปัจจัยประกอบคือ ผู้พักพิงและเครื่องบริโภคที่มีอยู่ และสัดส่วนที่เหมาะสมต่อการให้บริการผู้อพยพในแต่ละวัน จัดหาภาชนะและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร การเตรียมอาหาร จัดเมนูอาหาร การถนอมอาหาร

2.3. ด้านกิจกรรมนันทนาการ จัดให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและบูรณาการศาสตร์วิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยร่วมในการสร้างการเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพสังคม ความถนัดและทักษะของผู้พักพิง จัดหาวิทยากรจากคณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยและสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มาลงตารางเวลาการจัดกิจกรรมในแต่ละวัน ให้ความรู้ และคำแนะนำในการสร้างอาชีพหลังน้ำลด เช่น การจัดการกิจกรรมด้านอาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ เป็นต้น

2.4. ด้านระบบบริการสุขภาพ การปฏิบัติการช่วยเหลือด้านสุขภาพทุกมิติและการเยี่ยมบ้านอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีห้องพยาบาลในศูนย์พักพิงชั่วคราวในการให้บริการ 24 ชั่วโมงเพื่อดูแลด้านสุขอนามัย จัดให้มีอาจารย์พยาบาลให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตในแต่ละวัน ประสานงานให้มีทีมแพทย์ประจำวันและจัดเป็นเวรในการเข้าตรวจสุขภาพผู้ป่วย จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น เดินแอโรบิค จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ฟีกสมาธิ เล่นเกม เป็นต้นโดยบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพ มีการจัดวางระบบการดูแลต่อเนื่อง ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยโรคเรื้อรัง มีการจัดทำแฟ้มครอบครัว พร้อมทั้งวางระบบโรงพยาบาลสนามในการให้บริการผู้ป่วย 30 เตียง มีระบบการส่งต่อผู้ป่วย กรณีฉุกเฉิน เช่น ผู้ป่วย จัดให้มีพาหนะรถกู้ชีพจาก อบต. นครปฐมอย่างน้อย 1 คัน ตลอด 24 ชั่วโมง

2.5. ด้านการจัดการสถานที่ จัดโครงสร้างการจัดการพื้นที่ของ ศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นระเบียบและเป็นระบบ จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จะเป็นต่อศูนย์พักพิงชั่วคราว การทำความสะอาดสถานที่ กำจัดสิ่งสกปรก การดูแลสุขา จัดหาพื้นที่สำหรับซักล้าง และทำความสะอาดส่วนบุคคล มีการจัดหาหนะขนสิ่งสิ่งของ รวมถึง มีการแนะนำเส้นทางคมนาคมสำหรับกลับออกไป จัดเวรตรวจตราความปลอดภัย รักษาความสงบ เป็นต้น

2.6. ด้านความปลอดภัย เน้นการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการจัดการสิ่งแวดลอม การจัดการขยะ ซึ่งเป็นระบบปฏิบัติการของ เจ้าหน้าที่ของฝ่ายอำนวยการของศูนย์พักพิงชั่วคราวมหาวิทยาลัยนครปฐมร่วมวางแผน กับหัวหน้าหมู่บ้านและผู้พักพิงเพื่อหนุนเสริมให้จัดการตนเองได้ เป็นต้น

3. การบริหารจัดการข้อมูลผู้พักพิง การบริหารจัดการข้อมูลในศูนย์อพยพเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่สุดของการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดย**ข้อมูลที่ต้องเก็บบันทึก Documentation and Data records)** ประกอบด้วย

3.1. ข้อมูลผู้พักพิงประจำวัน มีความสำคัญอย่างมากต่อการวางแผน การจัดการบริการ และการให้ความช่วยเหลือโดยนำขึ้นเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

3.2. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พักพิง confidential recordsเป็นข้อมูลของผู้พักพิงที่จำเป็นต้องใช้เมื่อปิดศูนย์พักพิงเพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินชีวิต เช่น แพ้ครอบครัวยุติบทสุขภาพที่ได้รับขณะอยู่ในศูนย์พักพิง เป็นต้น

3.3. ข้อมูลด้านธุรการ administrative documentsคือ รายงานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พักพิงทั้งหมด เช่น รายงานการปฏิบัติงาน สมุดบัญชี รายการค่าใช้จ่าย

3.3 กระบวนการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยมีการเตรียมความพร้อมระบบต่าง ๆ ดังนี้

ระบบการจัดการ

1) **การจัดการศูนย์**เป็นการแต่งตั้งผู้จัดการศูนย์ที่เป็นหลักในการบริหารจัดการและประสานงานในภาพรวม มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในแต่ละระบบเช่น ระบบการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ระบบไฟ ระบบความปลอดภัย ระบบบริการสุขภาพ ฯลฯ ด้านการเงิน การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายที่ชัดเจน โปร่งใส โดยเฉพาะเงินบริจาคและงบสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ มีการเปิดบัญชีเฉพาะสำหรับผู้พักพิง ด้านสังคม มีกิจกรรมที่หนุนเสริม การเคารพในคุณค่า วัฒนธรรมและศรัทธาทางศาสนาของผู้พักพิงเช่น กิจกรรมนั่งสมาธิ การฟังเทศน์ สวดมนต์ เป็นต้น

2) **การจัดการคน** มีการขอความร่วมมือ และมอบหมายให้คนปฎิบัติวางแผนในการลงช่วยเหลือในการทำกิจกรรมร่วมกันในศูนย์พักพิงตามความถนัดและใช้ศาสตร์สาขาของตนเองในการจัดกิจกรรมให้ผู้พักพิง มีการจัดเวรอาสาสมัครจากผู้พักพิงให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ดูแลรักษาความสะอาด งานรักษาความปลอดภัย งานครัว ฯลฯ เป็นต้น

3) **การจัดการของ** มีระบบการเบิกจ่ายและจัดเก็บข้าวของบริจาคที่หยิบง่าย เป็นระบบมีการลงทะเบียน มีการระบุแจ้งรายการที่ต้องการหรือรายการที่ขาดสิ่งของ มีการวางระบบการเบิกของเป็นเวลาผ่านหัวหน้าหมู่บ้านในช่วงเวลา 14.00 น. ของทุกวัน

ระบบไฟฟ้า มีการตรวจสอบระบบไฟฟ้า วางแผนเรื่องการใช้ไฟฟ้าให้เหมาะสม มีระบบตัดกระแสไฟฟ้าตามโครงสร้างของอาคาร เพื่อความปลอดภัยมีเดินสายไฟในลักษณะปลอดภัยทั้งไฟส่องสว่างในพื้นที่พัก พื้นที่ทำงาน พื้นที่เปลี่ยวและเสี่ยงภัย และปลั๊กไฟสำหรับพัดลมและสำหรับชาร์จโทรศัพท์มือถือในห้องพักทุกห้อง

ระบบน้ำ มีระบบสำรองน้ำที่สะอาดปลอดภัยโดยมหาวิทยาลัยมีระบบกรองน้ำใช้เอง มีการขอรับบริจาค น้ำสะอาด จากภายนอกมาเสริมให้มีระบบน้ำดื่มที่เพียงพอตลอดจนประสานงานกับหน่วยเวชกรรมสังคม ของโรงพยาบาล

ระบบการจัดการอาหาร มีการซื้อกับข้าว อาหารต่าง ๆ จากงบประมาณของเงินบริจาคและใช้อาหารที่ได้รับบริจาคมาวางระบบอาหารใหม่ อาหารเก่า เพื่อถนอม

อาหาร รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนอาหารจาก องค์กรต่าง ๆ เช่น โรงเรียนเทคนิคฯ ที่มีอาหารประเภทเนื้อสัตว์จำนวนมากมาแลกอาหารสดกับมหาวิทยาลัย มีระบบการจัดเก็บ การประกอบอาหาร การแจกจ่ายรวมทั้งการชำระล้างภาชนะ เตรียมแก๊สหรือไฟฟ้า สำหรับการปรุงอาหารโดยมหาวิทยาลัยจัดการ มีระบบการการจัดขยะและเศษอาหาร

ระบบสุขาภิบาล 1) สุขาเป็นไปตามโครงสร้างของอาคารและมีการประสานงานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในการสร้างห้องน้ำชั่วคราวในการให้บริการ แก่ผู้พักพิงตามอัตราส่วนสุขา 1 ห้องต่อ 50 คนโดยการก่อสร้าง สุขาไม่เกิน 50 เมตร จากที่พัก และ ห่างจากจุดปรุงอาหาร จุดรับประทานอาหาร และแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ มากกว่า 20 เมตร มีการจัดเวรทำความสะอาดห้องสุขาอย่างน้อยวันละ 2 ครั้งทุกวันโดยระบบผู้พักพิง 2) การจัดการขยะ มีการเก็บรวบรวมขยะและการจัดขยะ ควรมีการคัด แยกแยกขยะ เช่น ขยะรีไซเคิล (ขวดพลาสติก ขวดแก้ว) ขยะเปียกและเศษอาหารโดย องค์การบริหารส่วนตำบลนครปฐมเป็นผู้นำไปทำลาย และได้รับคำแนะนำในการตั้งจุด เก็บรวบรวมขยะในศูนย์คือ 10 จุด 3) การจัดสถานที่สำหรับสัตว์เลี้ยงเป็นบริเวณที่โล่ง อากาศถ่ายเทได้ดี เฉพาะแยกออกจากบริเวณที่คนพักอาศัยและแยกประเภทสัตว์ และทำ กรงสำหรับสัตว์เลี้ยง เป็นพื้นที่โล่งอากาศถ่ายเทดี

ระบบบริการสุขภาพ มีหน่วยดูแลด้านสุขภาพ ผู้ป่วยที่ต้องการการดูแล ต่อเนื่องจากแพทย์ สามารถส่งต่อหรือพาออกมาอยู่ที่โรงพยาบาลนครปฐม การจัดมี บุคลากรและเครื่องมือทางการแพทย์พร้อมในระดับหนึ่งที่สามารถ ชักประวัติโรค ประจำตัวและความเจ็บป่วยพร้อมกับการลงทะเบียนข้อมูลในแฟ้มครอบครัว มี พยาบาล ทำหน้าที่ให้การดูแลรักษาและบันทึกข้อมูลการเจ็บป่วย โดยมีการส่งต่อข้อมูลกรณีมีการ ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ ประสานงานขอสนับสนุนจัดให้มียาและอุปกรณ์การแพทย์จาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม มีการวางแผนจัดที่พักให้เหมาะสมกับผู้ป่วยและผู้มี ความเสี่ยง โดยให้ผู้ปวยนอนอยู่ใกล้ทางเข้าออกเพื่อความสะดวกในการเข้าไปดูแล และ หลีกเลี่ยงการจัดให้หญิงมีครรภ์และผู้สูงอายุอยู่ชั้นบน 5 ดูแลให้ผู้ป่วยโรคเรื้อรังได้กินยา อย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น การแยกผู้ป่วยใช้หวัด

หรือตาแดง การปิดปากด้วยผ้าหรือตั้นแขนเวลาไอหรือจาม การดูแลการขับถ่ายและ อาเจียนในผู้ป่วยอุจจาระร่วง จัดให้นักศึกษาและอาจารย์พูดคุยและสังเกตความผิดปกติ ในด้านสุขภาพเป็นระยะ เช่น อาการซึมเศร้า การมีบาดแผล การขอรับยาต่าง ๆ รวมถึงมี ระบบประสานงานขอความช่วยเหลือกับภายนอกเมื่อเกินความสามารถในการดูแล และมี ระบบเฝ้าระวังโรค โดยบันทึกการป่วยของผู้พักพิง และเมื่อพบการป่วยผิดปกติให้รายงาน แก่หน่วยงานสาธารณสุขที่รับผิดชอบในพื้นที่

ระบบการจัดการความปลอดภัย จัดสถานที่ให้ปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน การ คุกคามทางเพศ มีการติดกล้องวงจรปิด เพิ่มแสงไฟส่องสว่างในจุดอับที่มีมืดหรือเปลี่ยว จัดระบบการระแวดระวังภัยจากบุคคล เช่น คนร้ายที่เข้ามาลักขโมยทรัพย์สิน ภัยคุกคาม ทางเพศ มีมาตรการป้องกันที่เข้มแข็งที่ได้แก่ การมีระบบเวรยาม การควบคุมเวลาเปิด ปิดประตูเข้าออก การจัดที่เกิดขึ้นในช่วงแรกมีการตรวจตราความปลอดภัยที่พังก่อนนอน ทุกคืนโดยผู้อำนวยการศูนย์พักพิง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการมอบหมายให้หัวหน้า หมู่บ้านในศูนย์พักพิงประชุมหารือในการวางระบบความปลอดภัยจากการตกลงกันของผู้ พักพิง จนเกิดกฎระเบียบร่วมกันเช่น การห้ามดื่มสุราและเล่นการพนัน การปิดไฟนอน เวลา 21.00 น. การลดการส่งเสียงดังในบริเวณนอน เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการ ประสานงานกับตำรวจในพื้นที่ให้มาตั้งจุดตรวจในสถานพักพิงมีการลงทะเบียนผู้พักพิง อย่างเป็นระบบ โดยเจ้าหน้าที่สอบถามลงรายละเอียดชื่อ เพศ อายุ ภูมิลำเนา โรคประจำตัว ยาที่ใช้ประจำ หมายเลขโทรศัพท์บ้าน และโทรศัพท์มือถือและถ่ายรูป ผู้เข้าพักพิงเพื่อให้เกิดความสะดวกสำหรับญาติพี่น้องในการติดต่อและติดตาม

ระบบการสื่อสาร สำหรับการติดต่อประสานงานภายในศูนย์และสื่อสารกับ ภายนอกเพื่อขอการสนับสนุนและความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น กำหนดพื้นที่ติดป้าย ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อแจ้งทุกคนให้รับทราบสถานการณ์และเข้าถึงความช่วยเหลือ ด้านต่าง ๆ พบปะ สื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและแก้ปัญหาที่พบร่วมกัน ส่วนระบบการสื่อสารติดต่อหน่วยงานภายนอก แจ้งการจัดตั้งศูนย์ ตำแหน่งที่ตั้ง ปริมาณคน ความจำเป็นต่าง ๆ และช่องทางติดต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศูนย์พักพิง

ทราบเพื่อวางแผนและส่งเสริมการช่วยเหลือได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดทำรายชื่อพร้อมหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงาน องค์กร และสื่อทุกประเภทที่เป็นผู้ประสานความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในยามจำเป็น ฉุกเฉิน มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการศูนย์ข่าว และช่องทางการติดต่อระหว่างศูนย์พักพิงกับหน่วยงานภายนอกให้ชัดเจน มีระบบวิทยุสื่อสาร โทรศัพท์เพื่อติดตามข่าวสาร

4. เงื่อนไขความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1. ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการช่วยเหลือโดยไม่มีข้อจำกัดของผู้บริหาร
2. ความร่วมแรงร่วมใจของคณาจารย์ในการบูรณาการศาสตร์ของตนเองในการร่วมจัดการ
3. การมีเครือข่ายของผู้บริหาร คณาจารย์ที่สามารถประสานงาน สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการอย่างชัดเจน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาระบบการจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมสะท้อนชัดว่า การมองวิกฤตเป็นโอกาสในการขับเคลื่อนภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยโดยบูรณาการพลังวิชาการให้สามารถทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นเป็นกลยุทธ์ที่สามารถทำได้จริงบนพื้นฐานความเชื่อเรื่องการช่วยเหลือด้วยน้ำใจเป็นที่ตั้ง ร่วมกันมองเห็นความเดือดร้อนของประชาชนเป็นที่ตั้ง ยึดหลักการทำงานแบบยืดหยุ่น และปรับตามสถานการณ์ที่มากระทบให้เป็นโอกาสในการพัฒนาการทำงาน อีกทั้งการทำงานในภาวะวิกฤตเช่นนี้ยังเป็นการบริหารจัดการที่สามารถพัฒนาความมีจิตอาสาและพัฒนาคนของมหาวิทยาลัยให้เกิดอันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ ความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการช่วยเหลือโดยไม่มีข้อจำกัดของผู้บริหาร ความร่วมแรงร่วมใจของคณาจารย์ในการบูรณาการศาสตร์ของตนเองในการร่วมจัดการ การมีเครือข่ายของผู้บริหาร และการประสานคณาจารย์ที่มีความสามารถเข้ามาทำงานเป็นทีมย่อมทำให้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมีความชัดเจนมากขึ้นตามลำดับ

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ควรนำบทสรุปการเรียนรู้ของศูนย์พักพิงชั่วคราว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมจากแนวคิดการจัดตั้ง เพื่อนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของสถานศึกษาในท้องถิ่น ตลอดจนสร้างแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ และนำใช้ข้อมูลที่ได้เพื่อการวางแผนพัฒนาบูรณาการการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการทำวิจัยและทำให้เกิดการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่สนับสนุนทุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ที่ให้ข้อมูลในการวิจัย และขอขอบคุณ นางสาวดวงพร เสงบุญพันธ์ สำนักงานแผนสุขภาวะชุมชน สสส. เป็นผู้จุดประกายให้การทำงานวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานได้เป็นอย่างดี

รายการอ้างอิง

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2554). *คู่มือการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว*. http://www.disaster.go.th/dpm/flood/news/book/book_immigration%20center.pdf

กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *สธ.จับมือ กทม.ตั้ง ร.พ.สนามที่จุดพักพิง*.

<http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9540000138231> ค้นเมื่อวันที่ [2011, October 31].

ชนิษฐา นันทบุตร. (2551). *ระบบการดูแลสุขภาพชุมชน แนวคิด เครื่องมือ การออกแบบ*.
ขอนแก่น: วิชาการพิมพ์.

ชนิษฐา นันทบุตร และคณะ. (2552). *กรอบวิธีการศึกษาและถอดบทเรียนปฏิบัติการชุมชน*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีคิวพี จำกัด.

คณะกรรมการการจัดการความรู้. (2554). *บทเรียนการจัดการตั้งศูนย์พักพิงช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมของโรงพยาบาลสวนสราญรมย์*. สุราษฎร์ธานี :
โรงพยาบาลสวนสราญรมย์.

สมเดช นิลพันธุ์. (2554). *โรงพยาบาลสนามโมเดลเจ็บป่วยทุกข์ยากเราช่วยได้*.
http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid. ค้นเมื่อวันที่ [16 พฤศจิกายน 2554].

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2554). *รายงานการศึกษาเบื้องต้นการจัดการภัยพิบัติและการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัย กรณีศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : บริษัทศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่งจำกัด.

ศูนย์ประสานจัดการความรู้เพื่อรับมือภัยพิบัติ (ศก.). (2554). *ข้อมูลน้ำท่วม*.
<http://www.k4flood.net>. ค้นเมื่อวันที่ [2011, October 31].

อุบลวรรณ โพธิ์รัง. (2554). *ตามไปดู ราชภัฏนครปฐม ต้นแบบศูนย์อพยพผู้ประสบภัยน้ำท่วม*. http://www.matichon.co.th/news_detail.php? ค้นเมื่อวันที่ [9 พฤศจิกายน 2554]

Wikipedia.(2011).*FiledHospital*.http://en.wikipedia.org/wiki/Field_hospital [2011, October 31].